

לעילוי נשמת **אשר גרופי** בן יחיא ז"ל. לע"נ מו"ר **מרן הגאון הרב יוסף צובירי** זצוק"ל
לרע בר קיימא: אורה הילה בת אסנת וזאב אליעזר בן אהובה. **ליוונ הגון:** שי בן אשר ואסנת, יובל בן רחל.
לרפואה והצלחה: אסנת בת מרים, רמית יעל בת אשר ואסנת, רוטל בת אשר ואסנת, אודיה אסתר בת רמית,
אביעד בן צבי, עידו בן בן-צבי, בניחה אשר, נדיה אביחי בני אביעד, אליאב אשר בן עידו.

ב' אב יום השנה לעלייתו בסערה השמימה של מו"ר מרן הגאון הרב יוסף צובירי זצוק"ל

אנשי אמונה אבדו ואמר רבא: לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה, שנאמר (ירמיה ה, א): "שוטטו בחוצות ירושלים וראו נא ודעו ובקשו בחובותיה אם תמצאו איש אם יש עשה משפט מבקש אמונה, ואסלה לה". וכמה חבל שאנשי אמונה אבדו שהיו גיבורים לעמוד בפרץ, דוחים את הגזרות. היו לנו לחומה ולמחסה ביום זעם. מרוב עוונותינו אבדנו, נאספו מנו בחטאינו. סעו המה למנוחות, עזבו אותנו לאנחות.
12 שנה חלפו מאז היום המר והנמהר עם הסתלקותו של "מארי".
נודע כעילוי בדורות הקודמים המקובלים, מנקיי הדעת, משיירי כנסת הגדולה, ענוותן ואיש אמת.

אִישׁ כִּי יֵדֵר נָדָר לַיהוָה או הִשְׁבַּע שְׁבַע לְאִשֶּׁר לְאִשֶּׁר עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחַל דְּבָרוֹ כֹּכֵל הֵיכָא מִפְּיּוּ יַעֲשֶׂה:

נדרים, ידוע חומרה שבהם, שבעוון נדרים אשתו של אדם ובניו מתים (שבת לב ב). ואמרו (נדרים כב א) שהנודר כאלו בנה במה, והמקיימו כאלו הקריב עליה קרבן. ועוד אמרו (תענית יא, א) שהנודר נקרא חוטא. ועתה שכיח, רבות נשים נדרניות, וגם באנשים מצוי שנודר לפני התיבה, וידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה על פסוק (קהלת ה, ה) "אל תיתן את פיך להחטיא את בשרך, ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא, פן יקצוף הא-לוהים על קולך וחיבל את מעשה ידיך". שפרשוהו על הנודר לפני התיבה ואינו משלם, שגורם מיתה לבניו ושמאבד מעט מצוות שבידו. ולא רק כשנודר בפירוש, אלא אף אם אומר לעשות איזה דבר טוב, או שנהג מנהג טוב ולא התנה שיהא בלי נדר, נשאר עליו חיוב נדר. והאיש הירא ורך הלב יהיה שגור בפיו להתנות על כל דבר שיהא בלי נדר ושאפילו אם ינהג איזה מנהג טוב וזמן זמנים שלא יישאר עליו בחיוב נדר ושיהא רשאי לחזור בו כל שעה שירצה. ואם נדר איזה דבר לצדקה לא יאחר לשלמו, כי נפש המלאך הנברא מאותה נדבה הוא חובל, שהוא תלוי ועומד עד שלמו את נדרו. ומאחר שאמרו, שהנודר כאלו בנה במה, והמקיימו כאלו הקריב עליה קרבן, הנה, אם נדר יחיש מפלט לו, וילך אצל חכם ויתירנו, ואחר כך מוצא שפתי לא ישנה ובלי נדר ככל היוצא מפיו יעשה אם יוכל, זהו דרך ישרה. (פלא יועץ)

"וַיִּקְצַף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הַחִיל" (למ, יד)

ופירש רש"י (בפסוק כא): "לפי שבא משה לכלל כעס בא לכלל טעות, שנתעלמו ממנו הלכות גיעולי עובדי כוכבים, וכן אתה מוצא: "ויקצוף משה על אלעזר ועל איתמר", בא לכלל כעס בא לכלל טעות, וכן ב "שמענו נא המורים" "ויך את הסלע" - על ידי הכעס טעה". ברור הוא שכעסו של משה היה לשם שמים גמור, ועם כל זה בא לכלל טעות, למדנו מכאן יסוד גדול, לעולם לא נכון לעשות עתה מעשה שאינו רצוי בעיני ה' ואפילו מעשה קטן - מהסיבה שאחר כך יושלם מעשה מצווה גדול יותר, אין רצון ה' שתחטא לו עתה בשביל להיות מושלם לאחר מכן, את האמת בשום פנים אי אפשר להשיג בדרך שקר, ואף שלכאורה נראה שאם אוותר עתה על איסור מסוים - ואפילו קטן יחסית - ישתלם לי הדבר מאד אחר כך ואגיע להשיגים גדולים, זו טעות!
והסיבה היא כי רצון ה' שיהא האדם עובדו בכל עת ובכל רגע במה שלפניו, ואין לך אלא הרגע שאתה בו לפי אותם תנאים שאתה נתון בהם. (ביס דרך)

נפש טובה

אדם שנפשו טובה אכפת לו מאחרים וממה שקורה להם, ועל כן אותו אדם יהא אחראי למעשיו. וכאשר הוא יעשה מעשה שיש בו סכנה ואפשרות שיוכל להזיק לאחרים, יבדוק היטב את אותו מעשה שהוא אכן אינו פוגע באחרים. ולהיפך, אדם שאינו אחראי למעשיו, יכולים מעשיו להזיק לאחרים, ע"י גרמא או חוסר תשומת לב. שנובעים מפזיזות או מעייפות או מעצלנות או מתאוה וכיוצא בזה. אדם כזה משהו בנפשו אינו טוב, כי מזלזל בזולת, כמאמר שלמה המלך ע"ה (משלי י"ט, ב):

"גַּם בְּלֹא דַעַת נִפְטַל טוֹב וְאֶץ בְּרִגְלִים חוֹטֵא".

ומבאר המצודת דוד:

"גם בלא דעת-אפילו העובר עבירה בלא דעת וכוונה, מכל מקום בוודאי לא טובה נפשו, כי לא יאונה לצדיק כל און, ואץ-הממהר ברגליים ללכת אל המקום אשר נשאו לבו, הנה לחוטא יחשב, כי מהראוי להתבונן תחילה פן יבוא מזה דבר פשע". עכ"ל. אדם שנפשו טובה, הוא יהיה רגיש לזולת, ולכן יהא זהיר ואחראי למעשיו, ולא זו בלבד אלא אף דיבורו יהיה בלשון זהירה, שלא יפגע אפילו כבדרך אגב במישהו. ויחשבו על כל מילה ומילה אשר יוצאת מפיו בטרם שידבר. וכן תהיה דאגתו לזולת, ויתנהג בדרך ארץ שלא יפגע בזולת, לדוגמה: לא יעשה דבר מאוס ויגעיל את חברו, לא יתפרץ לתוך בית חברו ויפתיעו במצב לא נעים ויביישו, וכדומה. (ויאמר יצחק)

"וַיֵּשֶׁב בָּהּ עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל אֲשֶׁר מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֵׁמֶן הַקֹּדֶשׁ"

אמרו חז"ל (למכות יא, א): "וכי הוא מושחו? אלא שנמשח בימיו".
אומר רבי מאיר שמחה הכהן: אף על פי כן, שאלת חז"ל במקומה עומדת: "וכי הוא מושחו?" אלא הכתוב מורה את אופני הנהגת ה', שבשביל גורלו של איש פרטי נתמנה זה לכהן גדול. הרוצח צריך להמתין למות הכהן הגדול, ומן השמיים נגזר כמה שנים יהיה בעיר מקלטו. לכן, צריכה ההשגחה העליונה לבחור בכהן גדול ששנות חייו תואמות את עונשו של זה. הקשר שבין עונשו של הרוצח לבין אורך ימיו של הכהן הגדול אמנם אינו מהווה אלא פרט קטן במערכת השיקולים למינויו, אך בשמיים אין "פרטים קטנים". רוצח זה, הוא הסיבה למשיחת כהן גדול זה, לכן נאמר: **"אֲשֶׁר מָשַׁח אֹתוֹ"**.

אומר רבי חזקיהו אליעזר קאהן: הרי עיקר תכליתה של גלות לעיר מקלט, שהרוצח בשוגג ישוב בתשובה על שנכשל בהריגת אדם ויתקן מידותיו. כיצד מעמידה אותו התורה בפני מכשול כה חמור, שישב וְיִצְפֶּה למוותו של הכהן הגדול! אמרו חז"ל כוהנים נענשים על כך, **שהיה להם לבקש רחמים על דורם ולא ביקשו**.

עצם דבר זה עשוי לעורר בלב הרוצח הרהורי תשובה וחשבון נפש: אם על עוון קל כזה נענשים הכוהנים, שיהיו חייהם תלויים בתפילת רוצחים בשגגה, כל שכן הרוצח עצמו שהרג נפש בשגגה, כמה גדול חטאו. כיוון שיבוא לידי מחשבה זו, תִּזְקַק שלא יתפלל עוד למוותו של הכהן הגדול.

כִּי אַתֶּם בָּאִים אֶל הָאָרֶץ כְּנָעַן (במדבר לד, א).

הַלְכָה: עד שלא נכנסו לארץ כיצד היו מברכין על המזון?

שנו רבותינו, עד שלא נכנסו לארץ ישאלו ה' מברכין ברכה אחת **הַזֵּן אֶת הַפֶּלֶל**, משֶׁנִּכְנְסוּ לָאָרֶץ ישאלו ה' מברכין **עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמַּזֵּן**. משֶׁחֲרַבָּה, הוֹסִיפֵי בִּזְנוֹה יְרוּשָׁלַיִם, משֶׁנִּקְבְּרוּ הַרוּגֵי בֵיתֵךְ, הוֹסִיפֵי הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, הטוב שלא הסריחו והמטיב שנתנו לקבורה. ואין לך חביבה מפלס יותר מברכת על הארץ ועל המזון, שֶׁכָּד אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה כֹּל מִי שְׁאִינוּ מְזַכֵּיר בְּבִרְכַת הַמַּזֵּן "עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמַּזֵּן", "אֶרֶץ חֲמֵדָה" וּבְרִית וְתוֹרָה" "וְחַיִּים וְמַזֵּן", לא יָצָא יְדֵי חוֹבְתוֹ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲבִיבָה עַלֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִן הַפֶּלֶל, לְמַה? שְׁאֵנִי תַרְתִּי אוֹתָהּ, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (יחזקאל כ, ו): בַּיּוֹם הַהוּא נִשְׁאֲתִי יְדֵי לְהֵם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶל אֶרֶץ אֲשֶׁר תַּרְתִּי לְהֵם זָבַת חֶלֶב וְדָבַשׁ צְבִי הִיא לְכָל הָאֲרָצוֹת, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (ירמיה ג, יט): וְאֶתָּן לָךְ אֶרֶץ חֲמֵדָה נְחֹלֵת צְבִי צְבָאוֹת גּוֹיִם (מדרש רבה).

הטרדת נדרים ושבועות

פְּלוּנִי, הַסּוֹבֵל מִדַּחַף פְּנִימִי לְנִדֵּר וְלִהְשֹׁבֶע לַעֲשׂוֹת או שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת וְיָכוֹל הוּא לְהִשְׁבַּע וְלְנִדֵּר אֶפְלוּ כְּמֵה פְּעָמִים בְּיוֹם.
מְבִיא שֵׁם תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל מֶרֶן הַסְּטִיפְלֵר, שְׂבָא אֱלִיו פֵּעַם אֶחָד שְׁסֻבֵּל מִכֶּף וְשִׁלְחוּ לְגֵאוֹן מֶרֶן הַרְבַּ מְבִרִיסק, וְהִשִּׁיב לוֹ שְׁלֹא חָלִים נְדָרִים וְשְׁבוּעוֹת שְׂכָאֵלוּ פִּינֵן שְׁלֹא נַעֲשִׂים מִתּוֹךְ דַּעַת מִיִּשְׁבָּת וְכַמוֹכָן שְׁלִגּוּפוֹ שֶׁל עֵינָיו יֵשׁ לַעֲשׂוֹת שְׂאֵלֶת רַב אוֹלָם בְּאִפְסוֹ כְּלָלֵי אֵין מְמֻשָּׁת בְּסוּג נְדָרִים כְּאֵלוֹ שְׁנַעֲשִׂים מִתּוֹךְ לַחַץ נַפְשִׁי וְיִמְתִּיחוֹת הַעֲצָבִים. (מספר "עצות והדרכות")